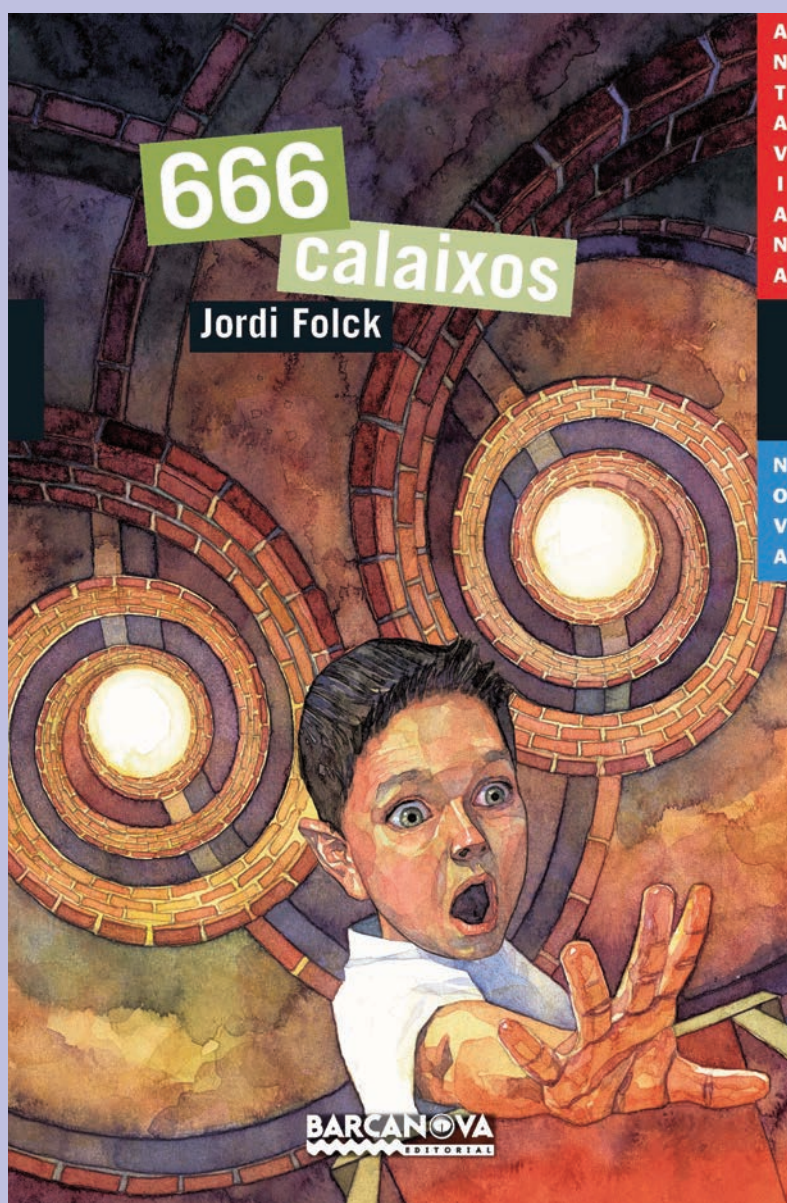

LECTURA ACTIVA

BARCANOVA
EDITORIAL

Literatura Juvenil - Antaviana Nova - Sèrie blava

ÈINES PER TREBALLAR LA LECTURA A LES AULES

Joan Bustos

ÍNDIX

L'OBRA I EL SEU ENTORN

Fitxa tècnica	3
Introducció	3
L'autor	4
L'il·lustrador	4
L'argument	4
Gènere, estil i context literari	6
Tema i subtemes	6
Informació complementària sobre l'autor i la seva obra	7

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

Abans de la lectura	11
Durant la lectura	13
Després de la lectura	29
Avaluació	31

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

Reforç	33
Ampliació	34

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

Opinions i valoracions	36
----------------------------------	----

PROPOSTES LÚDIQUES

Activitats	37
----------------------	----

INTERDISCIPLINARIETAT

Activitats	38
----------------------	----

LITERATURA COMPARADA

Activitats	39
----------------------	----

SOLUCIONARI

42

APÈNDIX

52

L'OBRA I EL SEU ENTORN

FITXA TÈCNICA

Títol: *666 calaixos*

Autor: Jordi Folck

Fotografia de la coberta: AGE Fotostock

Editorial: Barcanova

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2012 (Primera edició dins d'aquesta col·lecció. Edició originària: 2004)

Col·lecció: «Antaviana Nova», Sèrie blava, 186

Pàgines: 270

A
N
T
A
V
I
A
N
A

N
O
V
A

INTRODUCCIÓ

666 calaixos és una novel·la que, tot i que té com a protagonista un nen de deu anys, tracta sobre les pors i els neguits dels adolescents i del fet que significa i implica fer-se gran, amb tota la càrrega de neguits i incerteses que aquest procés comporta.

A partir del sentit iniciàtic del recorregut de l'Eduard, el jove protagonista, en aquest quadern s'insisteix en la idea del canvi necessari per assolir la maduresa, mitjançant l'anàlisi de la càrrega simbòlica dels objectes emmagatzemats a l'oficina d'objectes perduts. També s'incideix en les referències intertextuals que esquitxen, implícitament o explícitament, un bon nombre de passatges del llibre. Finalment, es proposa que el lector, igual que el protagonista, acabi accedint a un coneixement que fins ara li era desconegut i que esdevingui un altre gràcies a l'esforç i, sobretot, a l'ús de l'arcà de la Força, com el que la zíngara Lilith mostra al jove protagonista.

Créixer, fet i fet, implica derrotar la foscor d'endinsar-se en la vida, sense perdre la mirada del nen que juga amb bombolles irrompibles.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'AUTOR

En Jordi Folck va néixer a Reus el 1961. És llicenciat en Ciències de la Informació i Publicitat i màster d'escriptura en arguments cinematogràfics i televisió.

L'autor desenvolupa la seva activitat professional en diferents àmbits. Com a llicenciat en Ciències de la Informació, ha dirigit agències de publicitat, ha estat director creatiu, ha col·laborat en diferents emissores de ràdio i ha publicat les seves cròniques de viatges en revistes especialitzades. També ha fet d'actor en diversos espots publicitaris i en sèries de televisió, i ara es dedica de forma més específica a la literatura i la fotografia. Imparteix classes de creativitat a diferents universitats.

La seva extensa producció i els premis que l'avalen l'han convertit en un referent indiscutible en el panorama de la prosa infantil i juvenil contemporània. Tanmateix, també ha fet incursions en la literatura per a adults.

Té dos fills, l'Eduard i l'Aleix, que curiosament es diuen com el protagonista i el seu germà en la novel·la *666 calaixos*, el pare dels quals també és periodista.

L'IL·LUSTRADOR

En Leonardo Rodríguez va néixer a Tucupita (Veneçuela). És un il·lustrador versàtil i amb molta experiència que ha viscut i s'ha format a Austràlia, els Estats Units, França i Veneçuela. En l'actualitat resideix a Barcelona.

Col·labora habitualment en diaris, revistes i editorials de literatura infantil i juvenil i també participa en projectes de disseny i d'animació elaborant guions animats.

L'ARGUMENT

L'Eduard és un nen que s'entreté jugant tot sol amb la seva espasa d'efectes especials. Se sent cofoi, perquè gràcies a l'espasa es veu capaç de lluitar contra la foscor i contra el Senyor de les Tenebres. Però un dia el seu avi Oleguer la perd al parc i, com que veu l'Eduard tan trist, decideix acompanyar-lo a una oficina d'objectes perduts perquè potser algú la hi ha portat.

L'oficina d'objectes perduts és un edifici singular ja des de l'entrada, que és presidida per un drac metàl·lic que manté a ratlla un gos de tres caps. A l'interior, s'hi acumulen un munt de calaixos al llarg de passadissos tortuosos plens de les andròmines oblidades i perdudes més curioses que hom es pugui imaginar. Hi treballa una senyora molt atrafegada que sempre escriu a màquina i que anota coses en una llibreta que guixa sense parar. L'Eduard li descriu com és l'espasa que busca, però la senyora li confirma que ningú no la hi ha portat.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'ARGUMENT

Per això, el nen decideix passar cada dia per l'oficina per si algun dia té sort, però sempre obté la mateixa resposta: ningú no hi ha dut l'espasa.

De mica en mica, s'estableix un vincle de confiança i complicitat entre el nen i la dona, fins al punt que aquesta el deixa remenar els calaixos i fins i tot endur-se'n coses meravelloses, amb la condició que sempre les torni, no fos cas que algú les reclamés.

De tant en tant, arreu de l'oficina se senten sorolls estranys i intranquil·litzadors que provenen d'algun punt imprecís. La senyora argumenta que l'edifici és vell i atrotinat i que possiblement les canonades es queixen, però això no explica que de tant en tant l'Eduard senti una veu clarament amenaçadora. Tot i així, el nen continua anant a l'oficina, ja que vol recuperar l'espasa, s'ha adonat de l'afecte que li té la senyora i, a més, no es deixa espantar per la veu. Fer-se gran implica enfrontar-se a les pròpies pors.

Però, en realitat, l'Eduard segueix anant a veure la senyora de l'oficina d'objectes perduts, no tant per recuperar l'espasa, sinó per tafanejar pel laberint de passadissos plens de calaixos que contenen els objectes perduts. Amb el permís de la dona, obre els calaixos i hi descobreix coses meravelloses: lletres que es mouen i que responen preguntes, paraigües que provoquen pluges torrencials, campanes que sonen i d'altres que no, sabates que caminen soles, mòbils que es posen a xerrar alhora, joguines que no necessiten cap nen per jugar, bombolles de sabó que no es peten, una gramola que acaba tocant música endimoniada... Ara bé, a part de la veu, cada cop més amenaçadora, dins l'oficina el nen descobreix una carpeta en què algú, que respon a les inicials GM, diu haver construït l'edifici per encàrrec del Gran Cabró, que no és altre que el mateix dimoni. Una noia que visita l'oficina perquè ha perdut les cartes del Tarot llegeix el destí de l'Eduard en les cartes, un cop les ha recuperades, i acaba resumint-lo amb la figura de la Força. El nen s'acabarà enfrontant al Mal, però ell no té por. I encara que finalment algú acaba portant la seva espasa a l'oficina d'objectes perduts, fa veure que no és la seva per no haver de deixar d'anar-hi.

Després d'obrir un maletí que no hauria d'haver obert, l'Eduard perd l'ombra. Això és més greu del que sembla, ja que, segons un entès en la matèria que la senyora ha fet venir, el doctor Què, les persones que perden l'ombra no tenen imaginació. Llavors el nen es queda assegut sol, damunt d'una cadira. Pel cul del seient s'escola una bèstia espantosa, que en realitat és qui l'ha anat amenaçant amb la veu. La bèstia havia estat un humà, un arquitecte anomenat Guerau de Matamala (d'aquí les inicials GM), el qual va vendre la seva ànima al diable per tal de superar el seu mestre, Antoni Gaudí. Al llarg de molts anys ha anat construint el laberint, que ha anat omplint de coses perdudes. L'Eduard reacciona a temps i amb una espina del drac metàl·lic de la porta, convertida ara en espasa, mata la bèstia. L'oficina queda malmesa pel combat. Aleshores, es descobreix que la senyora de l'oficina era l'Adela, la nena que, cinquanta anys enrere, havia perdut la seva nina i havia vist el matí de primavera. L'Eduard sap que, per no perdre mai més l'ombra i convertir-se en un ésser gris, haurà de visitar sovint una altra mena d'oficina d'objectes perduts: la biblioteca. I s'aficiona a llegir.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

GÈNERE, ESTIL I CONTEXT LITERARI

666 calaixos és una novel·la de fantasia plena de referències simbòliques i literàries. Es tracta d'un relat iniciàtic, ja que el protagonista, que parla en primera persona i amb la ingenuïtat d'un nen que ni tan sols albira l'adolescència, coneix un descens literal a l'infern, una mena de mort (la pèrdua de l'ombra) i un (re)naixement que incorpora canvis rellevants en la seva vida i la seva personalitat.

L'Eduard acaba creixent en tots els aspectes (ja no li entren les sabates), supera les pors, esdevé fort complint el disseny de les cartes de la zíngara Lilith i, fins i tot, rep l'encàrrec de tenir cura del seu germà gran, l'Aleix.

La mateixa estructura tripartida del relat respon a aquesta orientació iniciàtica: «Llum», «Penombra» i «Ombra», culminada amb un epíleg.

L'obra, talment com una oficina d'objectes perduts, és plena de calaixos (els capítols), on sorgeixen amb certa freqüència textos i paratextos de tipologies diverses: per començar, els dos previs a la primera part, corresponents a l'*Apocalipsi* i *Les mil i una nits*; o els resultants de «provocar» les lletres del calaix 105, una mena d'oracle que intervé en diverses ocasions al llarg de la trama; o bé altres de poètics (p. 74, 146 i 175), dietaris (p. 128 i següents), descriptius (l'inventari final dels calaixos i el seu contingut, p. 255 i següents).

Un recurs habitual, que enllaça amb el simbolisme de la part inserida dins d'un tot, són els relats inclosos dins la trama: el de la nena que perd la nina i que s'enduu un matí de primavera de l'oficina d'objectes perduts (capítol 4 de la primera part), el dels set reis (p. 103 i següents) i el de la gitana Lilith, que explica el mite de l'àngel caigut (p. 166 i següents). Cap d'aquests, sigui quina sigui la primera impressió, no hi és sobrer.

Les intervencions de la Veu —convenientment destacades amb majúscules— podrien constituir un nou relat dins del relat, adreçades directament al nen, i hi afegixen una tensió dosificada i progressiva. D'altra banda, són l'atribut de l'antagonista diabòlic i pervers.

Quant al context literari, hi podem reconèixer el motiu recurrent de l'infant que s'enfronta amb un enemic poderosíssim alhora que amb les seves pròpies pors i limitacions.

Aquest motiu el trobem, entre d'altres, en diversos contes tradicionals, com, per exemple, *El petit Polzet* i *En Joan i la mongetera màgica*, com també en *Momo* de Michael Ende o *Carn de pedra* de Cornelia Funke.

I, en darrera instància, seria fàcil trobar-hi vinculacions amb la saga de Harry Potter, que se les haurà amb lord Voldemort mentre afronta el pas de la infantesa a l'edat adulta.

TEMA I SUBTEMES

El tema principal de la novel·la *666 calaixos* és l'**assumpció del creixement**, que implica la «mort» d'un estadi personal (la infantesa) cap a una vida més enllà de l'edat pueril. El creixement és conseqüència d'enfrontar el bé i el mal, la llum i la foscor, la música i el soroll.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

TEMA I SUBTEMES

Per assolir aquest nou estatus, cal renunciar al joc (per això, el nen no s'il·lusiona quan recupera l'espasa perduda), controlar la por a allò desconegut, tot i que sembli terrorífic i, sobretot, encara que sembli una contradicció, no renunciar a la fantasia per arribar a gaudir d'una vida plena.

Aquesta **fantasia** ja no vindrà de la mà d'objectes concrets, com els catalogats dins d'una oficina d'objectes perduts, sinó d'una organització similar: els **llibres**, una altra mena d'objectes abstractes que expliquen històries, dins d'una oficina especial que serà la biblioteca.

D'aquí que el nen, culminant el procés de canvi (o tal vegada endegant-lo només) opti per llegir (p. 254).

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

En Jordi Folck ha publicat els títols següents:

- *La rosa de Reus* (Ed. Folch-Genius & Co., 1993)
- *Etcètera, etcètera* (Ed. del Bullent, 1993)
- *Primeres aventures de Pere Ganxet* (Ed. del Bullent, 1994)
- *Cròniques de la mitja lluna* (Ed. Folch-Genius & Co., 1994)
- *Un consomé de contes* (Institut Català del Consum, 1995 i Ed. La Galera, 2003)
- *Retorn al País de les Marionetes* (Ed. Folch-Genius & Co., 1996)
- *El viatge extraordinari d'un tap de banyera* (Ed. del Bullent, 1998)
- *La guerra dels xiclets* (Ed. La Galera, 1999)
- *Historia de un bolígrafo* (Ed. La Galera, 2001)
- *El manuscrit de les bèsties* (Ed. Barcanova, 2004)
- *Trucades des del cel* (Ed. Barcanova, 2006)
- *L'única i veritable llegenda de Sant Jordi contada pel drac* (Ed. La Galera, 2007)
- *Vols fer el favor d'apujar-te els pantalons* (Ed. Barcanova, 2008)
- *La dona vestida de negre* (Ed. Barcanova, 2011)
- *Primera memòria d'Abel M.* (Ed. Llibres de l'Índex, 2011)
- *Llibre d'encanteris de la vella taràndula* (Ed. La Galera, 2012)
- I el conte «El llop» (CLIJ, 2005).

En Jordi Folck també ha participat en aquestes obres col·lectives:

- *L'aparador dels contes* (UBR, 1995)
- *El país dels calçots* (Ed. Folch-Genius & Co., 1996)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

- *Castells, castellers i altres contes* (Ed. Folch-Genius & Co., 1997)
- *L'estiu d'Ulisses i altres contes* (Cossetània Edicions, 1998)

En el seu vessant literari, s'ha decantat per la literatura infantil i juvenil, àmbit en què ha rebut els premis següents:

- 1993 I Premi del II Concurs Literari de l'Hospitalet per *El rock de la carabassa*
- 1994 Premi-Beca de l'Institut Català del Consum de la Generalitat de Catalunya per *Un consumé de contes*
- 1997 Premi Carmesina per *El viatge extraordinari d'un tap de banyera*
- 1998 Premi Guillem Cifre de Colonya per *La guerra dels xiclets*
- 1999 Premi Josep Ferré i Gual de teatre infantil per *Contes de la lluna trista*
- 2001 Premi Protagonista Jove per *La guerra dels xiclets*
- 2004 Premi Barcanova per *El manuscrit de les bèsties*
- 2011 Premi Folch i Torres per *Llibre d'encanteris de la vella taràndula*

Alguns dels articles que s'han publicat sobre en Jordi Folck són els següents:

- Ressenya de *666 calaixos*, dins *CLIJ*, núm. 172, juny de 2004, p. 68.
- Ressenya d'*El manuscrit de les bèsties*, dins *CLIJ*, núm. 177, desembre de 2004, p. 69.
- Entrevista a en Jordi Folck amb motiu del Premi Barcanova a *El manuscrit de les bèsties*, dins *CLIJ*, núm. 181, abril de 2005, p. 23-24.
- Autoretrat d'en Jordi Folck, dins *CLIJ*, núm. 183, juny de 2005, p. 37-39.
- Ressenya de *L'única i veritable llegenda de Sant Jordi contada pel drac*, dins *CLIJ*, núm. 204, maig de 2007, p. 68.
- ARIZALETA, LUIS: «Calidad en la LIJ contemporánea», dins *CLIJ*, 206, juliol-agost de 2007, p. 44-56.
- DELGADO, JOSEP FRANCESC: «Itinerario por el fantasy», dins *CLIJ*, 224, març de 2009, 2007, p. 51-57.

Aquest llibre pot ser útil per treballar la novel·la, ja que tracta sobre l'estructura del viatge iniciàtic:

VOGLER, CHRISTOPHER: *El viaje del escritor*. Barcelona, Robinbooks, 2002.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

Si voleu saber més coses sobre l'autor, podeu consultar aquestes pàgines web:

www.barcanova.cat

(Pàgina web de l'editorial Barcanova que permet descobrir els productes que ofereix l'editorial.)

www.espaibarcanova.cat

(Portal de l'editorial adreçat als alumnes que permet accedir a les referències a enllaços i adreces que trobaràs en els llibres de text de l'editorial.)

www.jordifolck.net

(Pàgina web d'en Jordi Folck.)

www.escriptors.com/autors/folckj/

(Pàgina que l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana dedica a en Jordi Folck.)

<http://jordi-folck.artelista.com/>

(S'hi poden veure fotografies de l'autor.)

www.reusdigital.cat/index.php?command=show_news&news_id=22740

(Notícia de la concessió del premi Josep M. Folch i Torres 2011 per a en Jordi Folck publicada en el diari digital multimèdia *Reus digital*.)

www.youtube.com/watch?v=nhvpNgA5PH4&feature=related

(Hi podeu veure el vídeo de presentació de l'autor titulat *Qui és Jordi Folck?*)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

www.youtube.com/watch?v=vARjlx1F5jc&feature=related

(Entrevista televisiva a en Jordi Folck per a la Xarxa de Televisions Locals.)

www.clijcat.cat/faristol

(Hi podeu llegir ressenyes de llibres d'en Jordi Folck, entre els quals hi ha *666 calaixos*.)

www.leonardorodriguez.net

(Pàgina web d'en Leonardo Rodríguez, l'il·lustrador de *666 calaixos*.)

<http://recursostic.educacion.es/bancoimagenes/web/>

(Banc d'imatges gratuïtes i lliures de drets de l'Institut de Tecnologia Educativa del Ministeri d'Educació.)

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

Indicacions per al professorat

Abans de començar a llegir la novel·la *666 calaixos*, cal que creeu expectatives en els nois i les noies sobre el seu contingut i que activeu els seus coneixements previs a partir del que suggereix la coberta del llibre.

Feu que s'adonin que la mirada i el gest del personatge remeten a un estat dinàmic de tensió, reblat pels dos forats laberíntics situats per damunt del nen, com si fossin uns ulls simbòlics —hipnòtics o potser onírics— i amenaçadors.

A continuació, pregunteu-los què saben del sentit simbòlic de la xifra 666.

Per ajudar-los en aquest treball previ a la lectura de la novel·la, digueu-los que llegeixin la sinopsi de la contracoberta i el primer dels dos paratextos previs a la primera part.

Tot seguit, consulteu l'índex i comenteu que la novel·la s'estructura en tres parts. Feu que s'adonin de la progressió de més a menys llum que indiquen els títols de cada part i pregunteu-los què deu implicar aquest enfosquiment.

Per acabar, digueu-los que al llarg de la lectura vagin comprovant si aquestes parts responen a l'estructura del text narratiu: presentació, nus i desenllaç.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

1. En la pàgina 9 de la novel·la, hi ha reproduït un fragment de *Les mil i una nits*. Ordena els títols d'aquestes sis obres (fixa't que tots també contenen un nombre) i, després, digues si són títols de novel·les, contes o pel·lícules.

setmanes amb Cinc globus

de l'espai 2001: una odissea

el set llop i Les cabretes

llegües viatge 20.000 de submarí

porquets Els tres

núvies per a Set set germans

2. Llegeix l'índex de *666 calaixos* i escriu el títol de cadascuna de les parts en què s'estructura la novel·la.

Quina relació creus que hi ha entre aquests títols?

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Indicacions per al professorat

PART 1. LLUM

Abans de començar a analitzar l'obra, insistiu en l'organització de la novel·la (i, paral·lelament, del text narratiu) en tres parts.

Aquesta primera part, titulada «Llum», correspon a la presentació de la novel·la i presenta les coordenades bàsiques del relat: el protagonista (i l'antagonista), els personatges secundaris, el narrador, el(s) lloc(s) i el temps.

Les preguntes que vénen a continuació incideixen en aquestes dades bàsiques i serveixen perquè els alumnes reflexionin sobre altres aspectes textuais i simbòlics. Us proposem que feu les activitats després d'haver llegit els capítols d'aquesta primera part per tal que els nois i les noies puguin fer-se una idea global de la novel·la.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

PART 1. LLUM

1. Què tenen en lloc de títol cadascun dels capítols d'aquesta part? Quantes n'hi ha?

2. A l'inici del primer capítol, l'Eduard s'enfronta a algú mentre juga amb la seva espasa. De qui es tracta?

3. Com és l'espasa amb què juga?

4. L'avi Oleguer perd l'espasa, però no és l'únic que perd coses a la família.

a) Escriu el nom d'almenys tres familiars de l'Eduard que perden coses i digues què perd cadascú.

b) Digues si aquestes pèrdues són en sentit real o figurat.

5. Quina solució proposa l'avi per recuperar l'espasa?

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

6. Quins animals hi ha representats a la porta de l'oficina d'objectes perduts? Com estan col·locats?

7. Fes aquestes activitats:

a) Encercla el nombre de calaixos que hi ha a l'oficina.

365

666

556

665

565

656

555

b) Escriu amb lletres el nombre que has encerclat.

c) Digues quina paraula més específica fa servir la senyora de l'oficina per referir-se als calaixos.

8. Respon aquestes preguntes:

a) Segons la senyora, quin és l'objecte més bonic de tots els que han guardat mai a l'oficina?

b) Com reacciona l'Eduard quan ho sap?

9. Tot i no tenir notícies de la seva esposa, l'Eduard decideix tornar a l'oficina. Per què?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

10. La senyora de l'oficina convida l'Eduard a conèixer el pis de sota de l'oficina.

a) Marca amb una creu amb què el compara l'Eduard.

☐ Amb un campanar.	☐ Amb una sala d'operacions.	☐ Amb una cúpula.
☐ Amb un nínxol.	☐ Amb una basílica.	☐ Amb un laberint.
☐ Amb un magatzem.	☐ Amb un sepulcre.	☐ Amb una cova.

b) Copia la definició que dona el diccionari d'aquest terme.

11. Per què a la senyora no li agrada la xifra 666?

12. Mentre l'Eduard i la senyora visiten el pis de sota de l'oficina, senten un llarg xiulet.

a) A què s'assembla aquest xiulet?

b) A què atribueix aquest so la senyora de l'oficina?

13. Quines dues coses li passen, a l'Eduard, quan marxa cap a casa?

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Indicacions per al professorat

PART 2. PENOMBRA

Si la primera part havia de correspondre a la presentació d'un text narratiu, la segona part encaixa amb el nus. El nus incorpora un problema que cal solucionar: la presència d'un antagonista.

En aquest cas, abans de començar la lectura d'aquesta segona part, podeu preguntar en veu alta als nois i les noies quin problema o quins problemes creuen que s'hauran de resoldre i a qui correspondrà el rol d'antagonista.

Limiteu-vos a acceptar les respostes, però no us hi pronuncieu, i feu-los destriar els problemes rellevants dels que no ho són tant: el retrobament de l'espasa (que correspondria a un estadi més immadur, el del joc infantil) en contraposició amb el repte de satisfer la curiositat, encara que sigui assumint un risc (el laberint, la desobediència als adults i el perill latent).

Deixeu-los també que formulin hipòtesis sobre la naturalesa de l'antagonista i convideu-los a comprovar si són correctes a llarg de la lectura.

Advertiu-los que cada capítol és encapçalat per un nombre —cada nombre correspon a un arxivador—, que hi ha salts en aquesta numeració i que de tant en tant la numeració recula.

Per aquest motiu, convé que tingueu sempre a l'abast el llibre per tal de resoldre les qüestions proposades i que prengueu les notes que calgui, ateses la càrrega simbòlica present arreu de la novel·la i les habituals remissions dins del text.

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

PART 2. PENOMBRA

Calaix 105

1. De quins dos aspectes principals de l'Eduard parlen les lletres bellugadisses? Fan alguna predicció sobre el nen?

2. Què diuen de la dona? Quin secret guarda?

Calaix 114

3. Quin és l'efecte màgic del paraigua que hi ha desat en aquest calaix?

Calaix 555

4. Quina relació hi ha entre el nombre d'aquest calaix i el seu contingut? (Si cal, pronuncia'l en veu alta, xifra per xifra.)

5. En la pàgina 81, l'Eduard sent una veu que li ordena que pari el so insuportable que està fent i pregunta qui gosa importunar el silenci de la nit.

a) Com es destaquen tipogràficament les intervencions de la veu en aquest capítol?

b) De quin so es queixa la veu?

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Calaix 510

6. Un borratxo es presenta a l'oficina d'objectes perduts per reclamar les seves sabates, però tot i que la senyora dubta d'ell al final ha d'admetre que l'home té raó.

a) Per què la senyora acaba acceptant que l'home no l'enganyava?

b) De què dubta la senyora davant d'aquesta visió?

Calaix 222

7. L'Eduard obre el calaix 222 i s'adona que és ple de telèfons de tots colors, formes i mesures. Quan està a punt de tancar el calaix, n'hi ha un que comença a sonar.

a) Què ha de fer l'Eduard per aconseguir el nen que està trucant per telèfon?

b) Per què l'Eduard triga a fer el que el nen li demana?

8. En la pàgina 101 trobem una nova intervenció de la veu. Copia les pàgines en què hi ha més intervencions de les veus i després digues quin to tenen.

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Calaix 339

9. Quan l'Eduard obre el calaix 339 veu que és ple de joguines, com ara un transatlàntic de tres fumeres, un tramvia, un cotxe, un hidroavió o un venedor de gelats. Però llavors la senyora ha de fer un encàrrec i demana a l'Eduard si es pot quedar sol a l'oficina per si ve algú.

a) Mentre l'Eduard espera que torni la dona, en el rellotge de cucut que hi ha a prop del taulell toquen les sis. Digues què decideix fer el nen perquè l'ocell torni a cantar.

b) Marca amb una creu què passa quan el rellotge marca les dotze:

- Se sent la veu un altre cop.
- L'oficina es queda a les fosques.
- Una ombra entra a l'oficina.
- No passa res.
- Les joguines comencen a jugar soles.
- L'Eduard ha de marxar perquè se li ha fet tard.

Calaix 567

10. L'Eduard troba una carpeta amb unes inicials en el calaix 567.

a) De quines inicials es tracta?

b) Què hi ha a dins?

c) Quina professió té l'autor del contingut de la carpeta?

d) Per a qui diu que treballa?

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Calaix 267

11. Quan l'Eduard obre el calaix 267, la senyora decideix trucar a algú perquè resolgui el problema.

a) De quin problema es tracta?

b) A qui truca?

c) A què es dedica aquest personatge?

d) Què passa quan una bombolla esclata?

Calaix 360

12. Què anticipa, abans que es reveli el final, que l'Eduard està somiant?

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Calaix 636

13. Una tarda que l'Eduard va a l'oficina, se li enganxa el jersei de llana a la porta de l'entrada al recinte. Finalment, una noia l'ajuda a deslliurar-se'n.

a) Digues com es diu aquesta noia.

b) Escribe una descripció de la noia amb la informació hi ha en la pàgina 162 i la que dóna sobre ella mateixa a l'Eduard.

c) Digues per què va a l'oficina d'objectes perduts.

14. L'Eduard desobeeix la senyora i demana a la noia que li llegeixi el futur amb les cartes.

a) Quina predicció fa la noia?

b) Quina és l'última carta que surt? Què simbolitza?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Indicacions per al professorat

PART 3. OMBRA

Aquest bloc correspon al desenllaç i, previsiblement, comportarà un seguit de dificultats per al protagonista, conseqüència directa de l'enfrontament amb l'antagonista, que aquí s'identifica amb l'encarnació del Mal.

Malgrat el dramatisme de la situació, hi ha esperança, exemplificada en l'arcà de la Força, l'última carta que va aparèixer quan la Lilith va tirar les cartes a l'Eduard, i que cristal·litza també en la intervenció d'un animal simbòlic: el drac de l'entrada, que subjecta el gos de tres caps. Cal que recordeu als nois i les noies la càrrega simbòlica d'aquests dos animals i que comenteu si s'insereixen en el bé o en el mal.

Recordeu-los, també, que el drac, al marge de la llegenda de sant Jordi, és comunament considerat un animal benèfic.

Cal que incidiu que aquest procés implica canvis irreversibles. L'oficina no ha de romandre necessàriament oberta per sempre; la senyora haurà de marxar-ne un dia o altre. D'altra banda, l'Eduard haurà de buscar un substitut a l'oficina per continuar creixent. Es tracta d'un altre laberint, també ple de calaixos que contenen històries: la biblioteca.

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

PART 3. OMBRA

Calaix 663

1. Què pregunta la senyora a l'Eduard, així que entra a l'oficina, i què li respon el nen?

2. Copia la frase de la pàgina 198 que diu què afavoreix la imaginació del nen.

3. Quina combinació té el maletí que obre l'Eduard? Què té d'especial aquesta combinació?

4. Com reaccionen el doctor Què i la senyora quan saben que l'Eduard ha obert el maletí?

5. A quines conclusions ha arribat el doctor Què en el seu estudi de les ombres?

6. Què intenten fer els dos adults quan l'ombra del nen aconsegueix escapar-se?

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Calaix 666

7. El calaix 666 no existeix; per això, la seva tapa segurament deu ser un objecte inusual. De quin objecte es tracta?

8. L'Eduard sap que les veus del laberint no provenen de les canonades. Encara que al començament no li fan por, més endavant comença a espantar-se, malgrat que intenta amagar-ho. Què provoca aquest canvi?

9. Llegeix la pàgina 218 i respon aquestes preguntes:

a) Com és la fera que s'escola a través del calaix 666?

b) Com es deia quan tenia forma humana?

c) Quan es va convertir en una bèstia?

10. Quin aliat inesperat troba l'Eduard i què fa quan tot sembla perdut?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Calaix 105

11. Què fa l'Eduard per saber si està somiant o si està despert? Se n'acaba sortint?

12. Què provoca un canvi en l'actitud de la senyora de l'oficina d'objectes perduts?

13. Què cal fer perquè les ombres no s'escapin?

14. Què confessa la senyora a l'Eduard quan el nen li dóna el matí de primavera?

Calaix 000

15. A què es refereix la nota que deixa la senyora a l'Eduard?

16. Amb què compara l'Adela l'oficina d'objectes perduts en la carta que deixa a l'Eduard?

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Epíleg

17. Fes aquestes activitats:

a) Marca quin canvi aprecia el pare de l'Eduard en el seu fill:

- Té més imaginació que abans.
- Ara li agrada llegir.
- S'ha tornat poruc.
- Es duu millor amb l'Aleix.
- Es vol fer bibliotecari.
- Vol ser periodista, com el seu pare.

b) Digues quin fet confirma aquest canvi.

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

Indicacions per al professorat

Tot i la seva extensió, la novel·la *666 calaixos* es pot reduir a l'estructura clàssica dels contes tradicionals —sense oblidar alguna petita dosi de por—, que s'allunyen de l'edulcoració que ha caracteritzat els dibuixos animats de la factoria Disney i també del pensament políticament correcte.

Segons l'anàlisi que en Vladimir Propp va fer en la seva obra cabdal *Morfología del cuento*, els contes tradicionals presenten —al marge d'uns personatges, uns espais, un temps i unes fórmules estereotipades— un seguit de funcions.

Aquestes funcions són accions reiterades que desenvolupen una estructura constant. Ara bé, no totes són presents en els contes, per bé que l'ordre en què apareixen és sempre el mateix. Així doncs, parlem, per exemple, de l'allunyament (hi ha algú que marxa), la prohibició (que recau damunt l'heroi), la transgressió (de la prohibició) o el coneixement (establiment de contacte entre l'heroi i l'antagonista).

L'activitat que proposem en aquest apartat té a veure amb aquest acostament. Consisteix a recuperar un conte prou conegut, *El petit Polzet*, i establir-hi punts de contacte amb la novel·la d'en Jordi Folck.

És fàcil que, mentre fan aquesta activitat, els nois i les noies vagin trobant similituds amb altres relats, com, per exemple, *En Joan i la mongetera màgica* o *La caseta de xocolata*, la qual cosa voldrà dir que han copsat la idea bàsica de l'activitat.

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. L'estructura de la novel·la *666 calaixos* té a veure amb l'estructura dels contes tradicionals, com, per exemple, *La Caputxeta Vermella* i *Blancaneu i els set nans*. Ara bé, aquests contes no anaven destinats al públic infantil, ja que contenien episodis violents o de gran crueltat.

Escriu un text de 300 paraules aproximadament en què estableixis algun punt de contacte entre la novel·la que acabes de llegir i el conte *El petit Polzet*. Per fer-ho, segueix aquestes indicacions:

1. Llegeix alguna versió del conte a Internet o en format paper.
2. Comenta en veu alta amb la resta de companys i companyes la lectura que has fet del conte.
3. Escriu de manera molt resumida la trama d'*El petit Polzet* i també les idees que consideris interessants.
4. Tot i que els fets narrats en el conte *El petit Polzet* i en la novel·la *666 calaixos* són molt diferents, podem trobar-hi algunes similituds. Completa un quadre com aquest amb quatre fets o situacions que siguin similars en els dos relats en un full a part.

<i>El petit Polzet</i>	<i>666 calaixos</i>
1. El protagonista és tan menut com un dit polze i és el més petit de set germans.	1. El protagonista és un nen petit que té un germà adolescent.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

5. Entre tots els companys i companyes, poseu en comú oralment les similituds que heu anotat en el quadre.

6. Completa el teu requadre amb aportacions d'altres companys i companyes.

7. Escriu el text en què comparis els dos relats amb l'ajut de la informació recollida.

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

1. Completa els espais buits d'aquests resums de la novel·la amb les paraules corresponents:

Calaix 1

senyora objecte gos nom històries laberint espasa drac oficina
665 veu arxivadors

L'Eduard és un nen que juga sol amb la seva _____. El seu avi Oleguer la perd un dia accidentalment i, per mirar de retrobar-la, acompanya el nét a una _____ d'objectes perduts d'allò més curiosa. Al capdavant de l'oficina hi ha una _____ el _____ de la qual no sabem. La senyora pren nota dels objectes que hi ha als _____ calaixos o _____ disposats en una mena de _____. Tot i que el nen no troba l'objecte que ha perdut, segueix anant a l'edifici per escoltar les _____ que la senyora li explica, sobretot una que parla de l'_____ més bonic que mai hi van tenir arxivat: un matí de primavera. A l'Eduard no l'espanten ni la _____ que sent de tant en tant ni les bèsties de ferro que hi ha a l'entrada: un _____ i un _____ de tres caps.

Calaix 2

GM dimoni espasa bombolles telèfons mòbils pluja lletres Mal
sabates joguines Tarot gramola

El nen va cada dia a l'oficina. En realitat, no vol recuperar l'_____, sinó que vol tafanejar pel laberint que hi ha a l'oficina. Amb el permís de la senyora, obre els calaixos i hi descobreix coses meravelloses: _____ que es mouen i que responen preguntes, paraigües que provoquen la _____, campanes que sonen i que no sonen, _____ que caminen soles, _____ que es posen a xerrar alhora, _____ que no necessiten cap nen per jugar, _____

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

de sabó que no peten, una _____ que acaba tocant música endimoniada... A part de la veu, cada cop més amenaçadora, el nen també descobreix una carpeta en què algú que respon a les inicials _____ diu que ha construït l'edifici per encàrrec del Gran Cabró, és a dir, el mateix _____. Una noia llegeix el destí de l'Eduard mitjançant les cartes del _____ i el resumeix amb la figura de la Força. El nen haurà d'enfrontar-se al _____, però no té por. I encara que la seva espasa apareix, menteix per tenir una excusa per tornar cada dia a l'oficina.

Calaix 3

doctor

nena

espasa

maletí

laberint

cinquanta

biblioteca

drac

arquitecte

bèstia

ombra

diable

Després d'obrir un _____ que no hauria d'haver obert, l'Eduard perd l'_____. Això és més greu del que sembla, ja que, segons un entès en la matèria que la senyora ha fet venir, el _____. Què, les persones que perden l'ombra no tenen imaginació. Llavors el nen es queda assegut sol, damunt d'una cadira. A través del cul del seient s'escola una _____ espantosa, que en realitat és la veu que l'ha estat amenaçant. La bèstia havia estat un humà, un _____ anomenat Guerau de Matamala (d'aquí les inicials GM), que va vendre la seva ànima al _____ per tal de superar el seu mestre, Antoni Gaudí. Al llarg de molts anys, ha anat construint el _____ i l'ha anat omplint de coses perdudes. L'Eduard reacciona a temps i amb una espina del _____ metàl·lic, convertida en _____, mata la bèstia. L'oficina queda malmesa pel combat. Aleshores, es descobreix que la senyora era l'Adela, la _____ que, _____ anys enrere, havia perdut la seva nina i havia vist el matí de primavera. L'Eduard sap que, per no perdre mai més l'ombra i convertir-se en un ésser gris, haurà de visitar sovint una altra mena d'oficina d'objectes perduts: la _____. I s'aficiona a llegir.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. Fes aquestes activitats:

a) Escribeu què conté cadascun d'aquests calaixos del laberint:

105		295	
114		267	
555		360	
510		636	
222		600	
339		177	
567		663	
267		666	

b) Què hi ha en el calaix 000?

c) Quin és l'únic calaix que s'obre en la segona i la tercera parts?

d) Quins dos calaixos no tenen cap nombre perquè en realitat no són ben bé arxivadors?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

1. Llegeix aquest fragment de la novel·la i fes les activitats que hi ha a continuació:

«Després m'ha portat una gàbia amb un ocell d'or mecànic —allò estava millor— que llançava refilets quan tocaves un botó, una sabata de vidre transparent, les botes d'un gat, una llàntia màgica amb un geni que devia ser de vacances perquè, per més que el cridessin, no li ha donat la gana d'aparèixer! Ha! També m'ha portat una flauta màgica per atrapar ocells exòtics, un ou d'or sense gallina i, tot seguit, tres plomes viatgeres: la de l'est, la de l'oest i la del nord, un mirall parlador que et deia si eres la més bonica —a la senyora li ha dit que ella, precisament, que no—, una taula de cuina que es parava tota sola i s'omplia, a l'instant, de tota classe de pastissos dolços, suc de fruites i gelats. Després, uns putxinel·lis: un arlequí que es deia Pierrot i tenia els cabells blaus i Napoleó, l'emperador; un titella a qui creixia el nas si deia mentides i una rateta presumida que es deia Violeta.»

a) Situa el fragment que acabes de llegir dins la novel·la amb l'ajut d'aquestes preguntes:

- A quina part de la novel·la pertany? _____
- A quin capítol o calaix podem trobar-lo? _____
- Qui és el narrador del fragment? _____
- Qui li porta objectes o personatges? _____
- Per què els hi porta? _____

b) Relaciona cadascun d'aquests personatges o objectes que s'esmenten en el fragment amb un conte:

- Les botes d'un gat: _____
- Una llàntia màgica: _____
- Un mirall parlador: _____
- Un titella a qui creixia el nas si deia mentides: _____
- Una rateta presumida: _____

c) Què sent el noi davant tot el que li porten? Com ho has sabut?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

d) Just abans del text que acabes de llegir, hi ha una referència a un llibre de R. L. Stevenson.

– De quin llibre es tracta? _____

– Com reacciona l'Eduard? _____

e) Poc després del fragment que has llegit, quina frase resumeix el que sent el nen pels adults que l'intenten ajudar?

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

OPINIONS I VALORACIONS

1. Fes una presentació en format PowerPoint, Glogster o similar en què mostris als teus companys i companyes el contingut dels calaixos que t'indiquem tot seguit:

- Els dos calaixos que t'hagin agradat més.
- Dos calaixos que no surtin en la novel·la però que t'hauria agradat que hi sortissin (numera'ls també).
- Dos calaixos que t'agradaria que quedessin segellats per sempre. (Poden sortir en la novel·la o te'ls pots inventar. En cas que te'ls inventis, numera'ls també.)

Per representar el contingut d'aquests calaixos, fes servir imatges extretes d'Internet. Si cal, pots consultar aquesta pàgina web de l'Institut de Tecnologia Educativa del Ministeri d'Educació, ja que són gratuïtes i lliures de drets:

<http://recursostic.educacion.es/bancoimagenes/web/>

També pots combinar paraules escrites amb diferents estils, com les lletres bellugadisses del calaix 105.

PROPOSTES LÚDIQUES

ACTIVITATS

1. En grups de quatre, construïu el tauler d'un joc de taula senzill, del tipus Oca o el joc de les escales o les serps.

– Procureu que el disseny sigui un recorregut laberíntic i que les caselles principals siguin els calaixos del llibre.

– Incloeu-hi 60 caselles aproximadament, que hauran d'estar inspirades en accions que tenen lloc en el llibre, com, per exemple:

- Dues caselles que obliguin a tornar a tirar el dau.
- Dues caselles que facin perdre un torn (per exemple, perdre l'ombra).
- Dues caselles que obliguin a recular.
- Una casella que obligui a enfrontar-se al gos de tres caps.

En aquest cas, decidiu com es pot superar el gos. Per exemple, cal obtenir tres sisos en un màxim de deu tirades. Decidiu també què passa en cas que no surtin tres sisos: Es torna a començar? Es perden sis torns?...

- Una casella que obligui a enfrontar-se a la Bèstia. Decidiu què cal fer per guanyar-la, què passa si no s'aconsegueix, etc.

- Dues caselles que obliguin a combinar lletres per formar paraules, com en el calaix 105.

– Finalment, decidiu què cal fer per guanyar la partida, com, per exemple, arribar al calaix 000, derrotar el ca Cèrber o la Bèstia, trobar l'espasa, formar tantes paraules com sigui possible amb unes lletres donades a l'atzar, etc.

INTERDISCIPLINARIETAT

EDUCACIÓ VISUAL I PLÀSTICA

1. Digueu als alumnes que busquin a Internet reproduccions dels arcanos majors del Tarot (la Torre, la Mort, la Força, etc.), com els que mostra la Lilith a l'Eduard. Després, n'han d'imprimir dos en blanc i negre i els han de pintar com si fossin mandales. En acabat, feu que busquin el significat que tenen les cartes que han triat, segons el Tarot.

MATEMÀTIQUES

2. Digueu-los que, a partir de l'índex, escriguin els nombres dels calaixos en ordre creixent, independentment de la part a la qual pertanyin.

Quan hagin ordenat els calaixos, han de trobar el factor que es repeteix en tots els nombres (excepte el 000). Obtindran com a resposta el 3, que són les parts que té la novel·la. Per esbrinar-ho, només cal que sumin les xifres que componen un nombre. Si dóna 3 o múltiple de 3, el nombre és divisible per aquesta xifra. Per exemple: 267 és $2 + 6 + 7 = 15$. $15 = 3 \times 5$. A més, $267 : 3 = 89$.

MÚSICA

3. En el capítol del calaix 600 la senyora pregunta a l'avi de l'Eduard si vol ballar un vals, que acaba esdevenint diabòlic. Digueu als nois i les noies que portin un CD en què hi hagi algun vals enregistrat o que en busquin un enregistrament a Internet. Un cop els hagin escoltat, han de proposar tres adjectius per definir-los.

LITERATURA COMPARADA

ACTIVITATS

En la novel·la *666 calaixos*, trobem contínues referències explícites a obres cabdals de la literatura infantil i juvenil de tots els temps, com, per exemple:

– Novel·les com *Momo* de Michael Ende, *Alícia en terra de meravelles* de Lewis Carroll, *L'illa del Tresor* de R. L. Stevenson i *Peter Pan* de James Matthew Barrie:

«*Em miraven con si estigués malalt. Ells sí que n'estaven, de malalts! Un home a qui anomenaven d'una manera ben estranya "Què" —i una dona que no tenia nom o que no el recordava.*» (p. 208)

El doctor Què i la senyora pretenen estimular la imaginació de l'Eduard, que ha perdut l'ombra i que, per tant, incorre en el perill de convertir-se en algú gris, en al·lusió als homes de gris de la novel·la *Momo* de Michael Ende.

«*—Si beus d'aquella ampolla creixeràs tant, que el teu cap tocarà el sostre i els teus braços hauran de fugir per les finestres! És la poció de l'Alícia.*» (p. 208)

«*[...] —Aquest és el mapa de l'illa on hi ha amagat un tresor.*» (p. 208)

«*[...] —Aquest polsim daurat de l'interior de l'ampolla és d'una fada minúscula.*» (p. 208)

– Contes tradicionals com *La Ventafocs*, *El gat amb botes*, *Blancaneu* i *La rateta que escombrava l'escaleta*.

– Contes que pertanyen a tradicions diferents de la nostra, com *Aladí i la llàntia meravellosa*.

– Obres que no han estat concebudes per a un públic infantil, com, per exemple, *La flauta màgica* de Wolfgang Amadeus Mozart.

– Personatges de la Commedia dell'Arte, com ara l'Arlequí.

«*Després m'ha portat una gàbia amb un ocell d'or mecànic —allò estava millor— que llançava refilets quan tocaves un botó, una sabata de vidre transparent, les botes d'un gat, una llàntia màgica amb un geni que devia ser de vacances [...]. També ha portat una flauta màgica per atrapar ocells exòtics [...]. Després, uns putxinel·lis: un arlequí que es deia Pierrot i tenia els cabells blaus i Napoleó, l'emperador; un titella a qui creixia el nas si deia mentides i una rateta presumida que es deia Violeta.*» (p. 210)

LITERATURA COMPARADA

ACTIVITATS

Llegiu aquests fragments i altres als alumnes i digueu-los que tractin d'identificar tants personatges o títols d'obres com puguin.

Cap al final de la novel·la, trobem al·lusions directes a la literatura amb majúscules. L'Eduard ja no pot tornar a l'oficina d'objectes perduts, però, en canvi, descobreix que hi ha oficines alternatives que acullen moltes històries als seus calaixos: les biblioteques. Es tracta de veritables laberints de llibres, però ara sense cap bèstia que els habiti. El protagonista —ara ja amb veu de persona més gran— fa referència d'una manera més explícita a les novel·les *L'illa del Tresor*, *Oliver Twist* i *Momo* i també a *El diari d'Anna Frank*.

«[...] Molt després, vaig acabar sabent que també el pirata John Silver havia volgut matar en Jim Hawkins, que a la Nancy, la bona amiga d'Oliver Twist, la va matar el malvat Bill Sikes, i que, si bé Momo va poder fugir, a Anna Frank la van matar els homes grisos.»

LITERATURA COMPARADA

ACTIVITATS

1. Busca en aquesta sopa de lletres aquests noms que surten en la novel·la:

Ventafocs

Aladí

Rateta

Oliver Twist

Anne Frank

Auryn Mordor

Momo

Pinotxo

Arlequí

H	U	K	P	I	A	B	S	W	A	X
L	I	U	Q	E	L	R	A	L	M	R
R	V	E	N	T	A	F	O	C	S	B
O	L	G	H	D	D	I	L	H	E	M
D	M	J	S	C	I	T	I	J	C	O
R	M	O	B	A	Z	Q	V	E	V	J
O	R	B	M	D	W	T	E	Y	O	F
M	B	A	N	N	E	F	R	A	N	K
N	H	P	T	V	G	I	T	R	E	I
Y	N	L	O	E	F	B	W	S	X	U
R	E	U	R	J	T	L	I	W	S	P
U	P	I	T	K	U	A	S	Q	D	N
A	L	J	P	I	N	O	T	X	O	M

SOLUCIONARI

ABANS DE LA LECTURA

1. *Cinc setmanes amb globus* (novel·la); *2001: una odissea de l'espai* (pel·lícula); *Les set cabretes i el llop* (conte); *20.000 llegües de viatge submarí* (novel·la); *Els tres porquets* (conte); *Set núvies per a set germans* (pel·lícula).

Aprofiteu l'activitat per comentar que les novel·les *Cinc setmanes amb globus* i *20.000 llegües de viatge submarí* són de Jules Verne i que se n'han fet diverses versions cinematogràfiques. Els contes infantils *Les set cabretes i el llop* i *Els tres porquets* han estat duts a la pantalla en diverses ocasions i la pel·lícula *2001: una odissea de l'espai* està basada en el relat breu *El sentinella* d'Arthur C. Clarke.

2. Llum, penombra i ombra. Van de més clar a més fosc (i això es reflecteix també en la tipografia de les lletres dels títols).

DURANT LA LECTURA

PART 1. LLUM

1. Una xifra. Cinc.
2. Del Senyor de les Tenebres, també anomenat Senyor de la Foscor Pudent. Es tracta, en definitiva, del dimoni.
3. És negra i sembla de vidre. Quan prems un botó daurat, s'encenen llums de set colors que pugen fins a la punta, alhora que fa xiulets i sorolls espacials.
4. a) L'avi perd la memòria i també va perdre una guerra fa més de seixanta anys: un germà de l'avi va perdre la vida en un accident; el pare es passa la vida perdent les claus; la mare diu que l'Eduard li farà perdre la salut, i l'Aleix vol que l'Eduard es perdi.
b) Totes són en sentit figurat, menys la del pare.
5. Anar a l'oficina d'objectes perduts.
6. Un drac molt alt, amb la boca oberta, que barra el pas de les persones. Té les ales immenses de ratpenat, amb les quals tanca, com en una presó, un gos amb tres caps.

SOLUCIONARI

- 7.** a) 665.
b) Sis-cents seixanta-cinc.
c) Fa servir el terme *arxivadors*.
- 8.** a) Un matí de primavera.
b) No s'ho creu.
- 9.** Perquè vol sentir més històries sobre els calaixos.
- 10.** a) Amb un laberint.
b) Clos amb caminals intricats, que fan difícil, un cop dins, de trobar-ne la sortida.
Cal que remarqueu el fet que sigui una construcció àrdua i la relació simbòlica amb el laberint on vivia el Minotaure, un monstre amb cos d'home i cap de brau.
- 11.** Perquè és el nombre del dimoni.
- 12.** a) S'assembla al plor d'un nen o el crit d'un animal ferit.
b) L'atribueix a les canonades. Diu que són velles i que per això fan soroll, talment com si l'edifici es queixés.
- 13.** S'esgarrinxa la roba i la pell amb la porta de ferro de l'entrada al recinte, tot i que no sap si ha estat amb el drac o amb el gos, i sent una veu amenaçadora.

PART 2. PENOMBRA

Calaix 105

- 1.** Parlen del seu aspecte físic i del que està buscant. Prediuen que potser no voldrà l'espasa quan la trobi perquè haurà canviat.
- 2.** Diuen què fa a l'oficina i el temps que fa que busca una cosa. El secret que guarda és el seu nom.

Calaix 114

- 3.** Crida la pluja quan l'obres i fa que deixi de ploure quan el tanques.

SOLUCIONARI

Calaix 555

4. El nom (cinc cinc cinc) fa pensar en l'onomatopeia del so d'una campana.
5. a) Són destacades amb lletra majúscula i en cursiva.
b) Es queixa precisament del so de la campana que no sona.

Calaix 510

6. a) Perquè les sabates que ha descrit el borratxo acaben entrant soles a l'oficina.
b) Dubta de si està desperta o si somia.

Calaix 222

7. a) Li ha d'explicar un conte improvisat.
b) Perquè just en aquell moment comencen a sonar molts telèfons alhora i l'Eduard els ha d'atendre tots.
8. Hi ha més intervencions de la veu en les pàgines 21, 39, 81, 101, 102, 109, 121, 171, 182, 218, 219, 221, 222 i 224. Totes tenen un to amenaçador.

Calaix 339

9. a) Decideix avançar les busques del rellotge fins a les set, després les vuit, les nou, les deu, les onze i, finalment, les dotze.
b) Les joguines comencen a jugar soles.

Calaix 567

10. a) Es tracta de les inicials GM.
b) Hi ha tot de fulls manuscrits a ploma.
c) És arquitecte.
d) Diu que treballa per al Gran Cabró.

SOLUCIONARI

Calaix 267

11. a) Quan l'Eduard ha obert el calaix 267, han començat a sortir tot de bombolles que l'han cobert i que acaben al sostre o enganxades a les parets, a punt d'esclatar.
- b) Truca al nan Jan.
- c) Caça bombolles amb l'ajut d'un caçapapallones.
- d) Vol dir que aquell que jugava ha deixat de fer-ho, bé perquè ja no té infants a prop, bé perquè ja no es pren la vida com un joc, bé perquè s'ha tornat una persona pràctica, interessada i ha mort l'infant que duia a dins.

Calaix 360

12. Tal com passa en els somnis, s'hi succeeixen situacions estranyes i canvis sobtats: la senyora ni reconeix l'Eduard ni hi confia i, a més, té dents com les d'un animal. L'Eduard acaba cridant la seva mare quan se sent perdut, com solen fer els infants enmig d'un malson.

Calaix 636

13. a) Es diu Lilith.
- b) És una noia jove amb els cabells amagats sota un mocador. Té els ulls clars i la pell fosca. Duu collarets, alguns amb cascavells que sonen quan es mou i una faldilla llarga negra que li arriba als peus. És zíngara i es dedica a endevinar el futur de les persones gràcies a les cartes, les mans i els nombres.
- c) Perquè ha perdut una baralla de cartes del Tarot que guardava en una caixeta de fusta molt antiga, del temps de la seva àvia, de qui va heretar els poders.
14. a) Li diu que ha de superar una prova difícil.
- b) La darrera carta que surt és la Força, que simbolitza la victòria sobre el mal.

Calaix 600

15. Sona un vals diabòlic; la música del vals posseeix l'avi i la senyora contra la seva voluntat, i la veu els anuncia enmig d'una gran riulla que entraran a l'infern. Quan l'Eduard atura la gramola, s'adona que l'objecte està cremant.

SOLUCIONARI

Calaix 177

16. a) Una senyora ha portat la seva espasa a l'oficina.
b) Se sent decebut.
c) Perquè ara ja no la necessita. D'una banda, se sent gran i, de l'altra, si la recupera, ja no tindrà cap raó per tornar a l'oficina i continuar remenant els calaixos.

PART 3. OMBRA

Calaix 663

1. Li pregunta si vol mirar més calaixos o si prefereix deixar-ho córrer. El nen respon que vol continuar.
2. El fet d'estar quasi a les fosques em donava peu a inventar mil i una històries.
3. La combinació és 999, que vista al revés és 666.
4. S'esveren, perquè, gràcies a aquesta acció involuntària, el nen ha alliberat dues ombres, i això és molt perillós.
5. Les ombres són la part obscura de la persona, ja que contenen la seva estupidesa. Mentre estan lligades al cos no hi ha perill, però si en fugen, deixen el propietari perdut.
6. Intenten estimular la imaginació del nen parlant-li de llibres i de contes.

Calaix 666

7. Es tracta del cul de la cadira on seu l'Eduard.
8. Fins aleshores, la veu no li feia por perquè sabia que no hi havia cap escletxa per on pogués escolar-se per fer-li mal. Però això canvia quan obre la tapa del calaix 666.

SOLUCIONARI

9. a) Té els ulls petits i negres al mig d'una cara plena de crostes amb els narius enfonsats, coronada per dues banyes que s'alcen gruixudes i es caragolen, fins a acabar en punxa. De cada orella penja una arracada en forma d'anella. Té el cos d'un llangardaix gegant amb la pell molt fina i relliscosa, clapejada, d'una serp, i les cames i els braços menuts. Va nu i li penja una llarga cua que sacseja com un fuet. A la punta sonen els cascavells d'un gat.
- b) Es deia Guerau de Matamala.
- c) Quan va vendre la seva ànima al diable.
10. Troba el drac de la porta, que manté a ratlla un gos de tres caps. El drac li cedeix una espina que es converteix en l'espasa que farà servir el nen per matar la bèstia.

Calaix 105

11. Consulta les lletres que es mouen i els demana per en Guerau de Matamala. No se n'acaba sortint, perquè pensa que tot són imaginacions.
12. L'entrada del matí de primavera, que està esperant des de fa més de cinquanta anys.
13. Cal provocar la imaginació dels infants.
14. Li confessa el seu nom: Adela.

Calaix 000

15. Es refereix al principi i al final de tot. Es tracta de la taula de la senyora, que no té nombre, com el mateix capítol.
16. La compara amb una biblioteca.

Epíleg

17. a) Ara li agrada llegir.
- b) L'últim que fa l'Eduard quan acaba la novel·la és posar-se a llegir.

SOLUCIONARI

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Resposta oberta. A tall d'exemple: petitesa del protagonista, contrast amb el poder malèfic enorme de l'antagonista, astúcia per superar el desnivell, desatenció per part dels pares, assumció d'un perill, canvi substancial en acabar el relat...

Tanmateix, es tracta d'una activitat que, després d'una petita recerca i posada en comú, culmina amb l'expressió oberta. És tan interessant el procés de reflexió (discussió i recollida d'informació) com el resultat obtingut.

AVALUACIÓ

1. Calaix 1

L'Eduard és un nen que juga sol amb la seva **espasa**. El seu avi Oleguer la perd un dia accidentalment i, per mirar de retrobar-la, acompanya el nét a una **oficina** d'objectes perduts d'allò més curiosa. Al capdavant de l'oficina hi ha una **senyora** el **nom** de la qual no sabem. La senyora pren nota dels objectes que hi ha als **665** calaixos o **arxivadors** disposats en una mena de **laberint**. Tot i que el nen no troba l'objecte que ha perdut, segueix anant a l'edifici per escoltar les **històries** que la senyora li explica, sobretot una que parla de l'**objecte** més bonic que mai hi van tenir arxivat: un matí de primavera. A l'Eduard no l'espanten ni la **veu** que sent de tant en tant ni les bèsties de ferro que hi ha a l'entrada: un **drac** i un **gos** de tres caps.

Calaix 2

El nen va cada dia a l'oficina. En realitat, no vol recuperar l'**espasa**, sinó que vol tafanejar pel laberint que hi ha a l'oficina. Amb el permís de la senyora, obre els calaixos i hi descobreix coses meravelloses: **lletres** que es mouen i que responen preguntes, paraigües que provoquen la **pluja**, campanes que sonen i que no sonen, **sabates** que caminen soles, **telèfons mòbils** que es posen a xerrar alhora, **joguines** que no necessiten cap nen per jugar, **bombolles** de sabó que no peten, una **gramola** que acaba tocant música endimoniada... A part de la veu, cada cop més amenaçadora, el nen també descobreix una carpeta en què algú que respon a les inicials **GM** diu que ha construït l'edifici per encàrrec del Gran Cabró, és a dir, el mateix **dimoni**. Una noia llegeix el destí de l'Eduard mitjançant les cartes del **Tarot** i el resumeix amb la figura de la Força. El nen haurà d'enfrontar-se al **Mal**, però no té por. I encara que la seva espasa apareix, menteix per tenir una excusa per tornar cada dia a l'oficina.

Calaix 3

Després d'obrir un **maletí** que no hauria d'haver obert, l'Eduard perd l'**ombra**. Això és més greu del que sembla, ja que, segons un entès en la matèria que la senyora ha fet venir, el **doc-**

SOLUCIONARI

tor Què, les persones que perden l'ombra no tenen imaginació. Llavors el nen es queda assegut sol, damunt d'una cadira. A través del cul del seient s'escola una **bèstia** espantosa, que en realitat és la veu que l'ha estat amenaçant. La bèstia havia estat un humà, un **arquitecte** anomenat Guerau de Matamala (d'aquí les inicials GM), que va vendre la seva ànima al **diable** per tal de superar el seu mestre, Antoni Gaudí. Al llarg de molts anys, ha anat construint el **laberint** i l'ha anat omplint de coses perdudes. L'Eduard reacciona a temps i amb una espina del **drac** metàl·lic, convertida en **espasa**, mata la bèstia. L'oficina queda malmesa pel combat. Aleshores, es descobreix que la senyora era l'Adela, la **nen**a que, **cinquanta** anys enrere, havia perdut la seva nina i havia vist el matí de primavera. L'Eduard sap que, per no perdre mai més l'ombra i convertir-se en un ésser gris, haurà de visitar sovint una altra mena d'oficina d'objectes perduts: la **biblioteca**. I s'aficiona a llegir.

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. a)

105	Lletres que es mouen.	295	Barrets.
114	Paraigua que fa ploure.	267	Bombolles.
555	Campanes.	360	Forats.
510	Sabates.	636	Cartes per llegir el futur.
222	Telèfons mòbils.	600	Gramola.
339	Joguines.	177	Espases.
567	Cartes, documents, contractes de compravenda, diaris.	663	Maletí ple d'ombres.
267	Llibretes i llibres escolars.	666	Forat que connecta amb l'infern.

SOLUCIONARI

- b) Hi ha un sobre per a l'Eduard.
- c) El calaix 105.
- d) El 666, que és el cul d'una cadira, i el 000, que és a la taula de treball de la senyora.

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

1. a) – Pertany al començament de la tercera part, titulada «Ombra», i, més concretament, a la pàgina 210.
 - Al calaix 663.
 - L'Eduard.
 - La senyora.
 - Perquè el nen acaba de perdre l'ombra. La senyora li porta de tot i força perquè recuperi la imaginació que està unida a l'ombra.
- b) – *El gat amb botes*.
 - *Aladí i la llàntia meravellosa*.
 - *Blancaneu*.
 - *Pinotxo*.
 - *La rateta que escombrava l'escaleta*.
- c) No li agrada gaire. Perquè reacciona irònicament, quan, per exemple, fa un crit mig de burla perquè el geni de la llàntia no hi ha manera que aparegui.
- d) – Es tracta de *L'illa del tresor*.
 - Rebutja el mapa, de la mateixa manera que rebutja la fantasia perquè ha perdut l'ombra.
- e) Feien llàstima!

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

1. Resposta oberta.

SOLUCIONARI

LITERATURA COMPARADA

1.

H	U	K	P	I	A	B	S	W	A	X
L	I	U	Q	E	L	R	A	L	M	R
R	V	E	N	T	A	F	O	C	S	B
O	L	G	H	D	D	I	L	H	E	M
D	M	J	S	C	I	T	I	J	C	O
R	M	O	B	A	Z	Q	V	E	V	J
O	R	B	M	D	W	T	E	Y	O	F
M	B	A	N	N	E	F	R	A	N	K
N	H	P	T	V	G	I	T	R	E	I
Y	N	L	O	E	F	B	W	S	X	U
R	E	U	R	J	T	L	I	W	S	P
U	P	I	T	K	U	A	S	Q	D	N
A	L	J	P	I	N	O	T	X	O	M

APÈNDIX

La lectura de la novel·la *666 calaixos* apel·la a la imaginació i suggereix imatges que podrien transformar-se en una pel·lícula. És en aquest punt que s'aprecia a bastament la inclinació audiovisual de l'autor. De fet, en un altre context econòmic i cultural, la novel·la hauria pogut esdevenir un llargmetratge d'èxit, tal vegada una saga.

Proposeu als nois i les noies que facin un tràiler del llibre o vídeo promocional de la novel·la d'en Jordi Folck. Us en donem alguns exemples que us poden servir de model:

www.youtube.com/watch?v=MnKVGwC4nJg

(*Paisatge sobre tela*, d'en Santi Baró. Barcanova, «Antaviana Nova». Sèrie vermella, 165.)

<http://www.youtube.com/watch?v=xf1mp-H8fEI>

(*Música amagada*, d'en Joan Bustos. Barcanova, «Antaviana Nova». Sèrie blava, 176.)

www.youtube.com/watch?v=weQDC5SqYp0

(*Número 5. El submarí perdut*, d'en Lluís Llord i l'Oriol Malet. Barcanova, «Antaviana Nova». Sèrie vermella, 180.)